TAG UG/UWCH

2000N30-1

CYMRAEG: IAITH GYNTAF – UG uned 3

Defnyddio Iaith, a Barddoniaeth
(Papur Ysgrifenedig)

DYDD LLUN, 21 MAI 2018 – PRYNHAWN

2 awr a'ch amser estynedig

ⓗ WJEC CBAC Cyf.

DEUNYDDIAU YCHWANEGOL

Llyfryn ateb 16 tudalen CBAC (pinc).

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Defnyddiwch inc neu feiro du, neu eich dull arferol.

Atebwch y DDAU gwestiwn.

Ysgrifennwch eich atebion yn y llyfryn ateb a ddarperir.

Pan fo gofyn i chi fynegi barn neu safbwynt dylech roi eich rhesymau drostynt a chyfeirio at farn eraill lle bo'n briodol.

Bydd y marcio yn ystyried ansawdd eich iaith a'ch mynegiant yn eich atebion.

Awgrymir eich bod yn treulio 45 munud ar Adran A ac 1 awr 15 munud ar Adran B.

Dylech dreulio 15 munud yn cynllunio eich traethawd yn Adran B.

Ni chaniateir defnyddio copïau o'r farddoniaeth a astudiwyd na geiriaduron yn yr arholiad hwn.

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Dangosir nifer y marciau sydd ar gael mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn neu ran o gwestiwn.

ADRAN A

DEFNYDDIO IAITH

1. **Atebwch BOB rhan o'r cwestiwn hwn. Cewch eich gwobrwyo am greu brawddegau sy'n ieithyddol gywir.**

(a) **Defnyddiwch y canlynol mewn brawddegau gwreiddiol, UN ymhob brawddeg, i ddangos yn eglur eu hystyron a'u defnydd:**

gwêl
sonnir
ynddo [6]

(b) **Darllenwch y darn sydd yn y blwch isod ac atebwch gwestiynau (i) a (ii). Yn dilyn hynny, atebwch gwestiynau (iii) – (vii).**

Perfformiwyd Y ddrama am y tro cyntaf eleni. Roeddwn YN falch mai merch o fy nhref enedigol oedd y cynhyrchydd. Merch…

1(i) **Edrychwch ar y DDAU AIR sydd mewn prif llythrenau ac eglurwch yn llawn y rheswm pam mae'r gair sydd yn dilyn ymhob achos wedi'i dreiglo. [2]**

(ii) **Chwiliwch am enghreifftiau o'r canlynol yn y blwch uchod:**
rhagenw dibynnol blaen
cysylltair
berf amhersonol [3]

(iii) **Cysylltwch y brawddegau canlynol gan greu UN frawddeg:**

Clywais i. Roedden nhw'n mynd i adeiladu llyfrgell newydd yno. [2]

(iv) **Newidiwch bob lluosog yn unigol yn y frawddeg isod:**

Dylem orffen astudio'r cerddi'n fuan. [2]

(v) **Mae DAU wall yn y frawddeg isod. LLUNIWCH DAIR COLOFN: yn gyntaf nodwch y camgymeriad, yn yr ail cywirwch ef, ac yn y drydedd nodwch eich rheswm dros gywiro.**

Credaf bod hi wedi cael swydd y bydd hi'n falch ohono. [4]

1(vi) **Lluniwch UN FRAWDDEG gan ddefnyddio'r wybodaeth i gyd sydd yn yr ail golofn isod: [3]**

ENW:	**Bwlbamwy**
DISGRIFIAD:	**siop**
PA FATH?	**lleol**
PA FAES?	**trydanol**
GWYBODAETH YCHWANEGOL:	**gwerthu nwyddau amrywiol i'r cartref**
DOSBARTHU:	**cenedlaethol a rhyngwladol ar y we**

(vii) **Ailysgrifennwch y neges a ganlyn gan ei gwneud yn un fwy AMRYWIOL EI BRAWDDEGAU. Gallwch UNO BRAWDDEGAU, os dymunwch. Cewch gychwyn un frawddeg yn unig gyda 'Mae'. [3]**

Mae Cyngor Sir Abertawe yn bwriadu codi tâl ar gyfer casglu biniau brown. Mae'r Cyngor yn dweud nad oes cyllid i ariannu'r cynllun o fis Ionawr ymlaen. Mae'r bin brown yn cael ei gasglu unwaith bob pythefnos. Mae'r bin brown ar gyfer gwastraff o'r ardd. Mae angen i bawb sydd eisiau parhau gyda'r cynllun gysylltu â'r Cyngor. Mae cyfeiriad i gysylltu â'r Cyngor ar waelod y daflen hon.

[25]

ADRAN B

BARDDONIAETH

2. **Ysgrifennwch draethawd ar UN o'r canlynol.**

Wrth ateb, dylech gofio:

- **defnyddio nifer digonol o gerddi (o leiaf dair cerdd) wrth ymateb i ofynion y cwestiwn**
- **dadansoddi arddull**
- **cymharu gweithiau'r beirdd lle bo'n briodol**
- **defnyddio termau beirniadaeth lenyddol a dyfyniadau.**

NAILL AI

(a) **Mae'r YMDEIMLAD O BERTHYN, boed i ddarn o dir neu gymdeithas, wedi ysbrydoli cerddi beirdd ar hyd y blynyddoedd. Trafodwch a chymharwch sut y llwydda Waldo Williams, Gwyn Thomas a T.H.Parry-Williams i gyfleu'r ymdeimlad hwn o berthyn. Dylech gyfeirio at GYNNWYS y cerddi, AGWEDD y beirdd a'u HARDDULL. [40]**

NEU

2(b) **Yn y gerdd 'Y GENHEDLAETH GOLL' y mae Alan Llwyd yn dangos ei safbwynt yn glir ac yn llwyddo i BIGO EIN CYDWYBOD. Trafodwch y gerdd hon a'i chymharu â DWY gerdd arall, un o waith Myrddin ap Dafydd ac un o waith Gwenallt sy'n dangos eu bod hwythau hefyd yn llwyddo i BIGO EIN CYDWYBOD. Bydd angen i chwi gyfeirio at GYNNWYS y cerddi a'u HARDDULL. [40]**

DIWEDD Y PAPUR